

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců JUDr. Pavla Kumprechta a JUDr. Marcely Sedmíkové v právní věci žalobce: **J. P.**, zast. JUDr. Josefem Kollárem, advokátem se sídlem Obce Ležáky 972, 356 01 Sokolov, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky**, Nám. Míru 55, Valdice, PSČ 507 11, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 3. 2014, č.j.: VS 28/084/001/2014-22/OVT/315, o stížnosti žalobce proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu, t a k t o :

- I. **Rozhodnutí žalované ze dne 4. 3. 2014, č.j.: VS 28/084/001/2014-22/OVT/315, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

- I. **Rozhodnutí žalované, vyjasnění celkového počtu podaných žalob, úvahy o jejich včasnosti, obsah žaloby, která je předmětem tohoto konkrétního rozhodnutí a vyjádření správního orgánu**

[1] Původně podanou žalobou ze dne 23. 2. 2014, doručenou nadepsanému krajskému soudu dne 26. 2. 2014, se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí o stížnosti **ve věci kázeňského trestu, který mu byl uložen podle § 46 odst. 1, odst.**

3 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVTOS“). V této počáteční fázi žaloba mířila toliko do rozhodnutí o uložení kázeňského trestu za chování žalobce, kterého se měl dopustit dne 25. 1. 2014.

[2] Součástí výše uvedené žaloby byla rovněž žádost žalobce o ustanovení zástupce. Žalobci byla zaslána výzva na osvědčení osobních, majetkových a výdělkových poměrů. Dne 26. 3. 2014 byl krajskému soudu doručen řádně vyplněný formulář (dále jen „Prohlášení“), v jehož úvodu žalobce jasně specifikoval, že žádá o ustanovení zástupce ve věci **„3x žaloby proti VS ČR Valdice.“** Po vyhodnocení osobních, majetkových a výdělkových poměrů žalobce předseda senátu jeho žádosti vyhověl a usnesením ze dne 27. 3. 2014, č. j. 30A 9/2014-14, přiznal žalobci zcela osvobození od soudního poplatku. Současně mu ustanovil k ochraně jeho zájmů zástupce. Toho následně vyzval k řádnému doplnění žaloby včetně specifikace konkrétních rozhodnutí, jejichž přezkoumání se žalobce fakticky domáhá.

[3] Pro alespoň základní orientaci ve sporech žalobce se krajský soud nevyhne následujícímu vyjasnění situace. Dne 6. 3. 2014 byla týmž účastníkem doručena krajskému soudu další žaloba týkající se, jak sám žalobce označil, „kázeňského řízení č. j. VS VS 28/084/001/2014-22/OVT/315.“ V této době krajský soud ještě neměl k dispozici řádné doplnění první žaloby a **specifikaci konkrétních třech rozhodnutí, jejichž přezkoumání žalobce požadoval.** Číslo jednací na tomto dalším podání, pod kterým byla věc vedena u správních orgánů, se lišilo od čísla jednacího uvedeného na v pořadí první žalobě. Krajský soud proto vyzval žalobce k úhradě soudního poplatku ve lhůtě dvou týdnů od doručení usnesení, tedy ve lhůtě dostatečně dlouhé, aby žalobce, který je ve výkonu trestu odnětí svobody, měl přiměřený časový prostor na adekvátní reakci.

[4] Z dokladu o doručení je zřejmé, že žalobce výzvu obdržel dne 17. 3. 2014, ve lhůtě soudem stanovené nepožádal o osvobození od soudního poplatku, stejně tak nežádal o ustanovení zástupce. Krajský soud proto usnesením ze dne 10. 4. 2014, č. j. 30A 23/2014-4, řízení **pro nezaplacení soudního poplatku zastavil.** Usnesení nabylo právní moci dne 17. 4. 2014. Teprve 22. 4. 2014 žalobce zaslal soudu podání, v němž v zásadě žádá, aby všechny jeho věci byly sloučeny do jednoho řízení a byl mu ustanoven zástupce. Touto „oklikou“ se krajský soud vrací k původně podané žalobě doručené dne 26. 2. 2014, projevu vůle žalobce na Prohlášení (doručeno dne 26. 3. 2014), v němž se domáhá přezkoumání tří rozhodnutí žalované, a rovněž k náležité specifikaci a konkretizaci jednotlivých rozhodnutí a žalobních námitek, jak bude dále rozvedeno.

[5] Soudem ustanovený zástupce v doplnění žaloby ze dne 5. 5. 2014 a následně ještě ze dne 22. 9. 2014 (stále ještě všechna tři řízení vedena pod sp. zn. 30A 19/2014) zmínil, že komunikace se žalobcem nebyla jednoduchá, a teprve nyní se mu podařilo ujasnit, proti kterým rozhodnutím žalované jsou žaloby určeny. **Upřesnil žalobní petit tak, že žalobce se domáhá přezkoumání a následného zrušení celkem třech rozhodnutí žalované o stížnostech proti uloženým kázeňským trestům.** Konkrétně tedy napadl:

a) rozhodnutí žalované ze dne 20. 2. 2014, č. j. VS 28/066/001/2014-22/OVT/315,

- b) rozhodnutí ze dne 4. 3. 2014, č. j. VS 28/084/001/2014-22/OVT/315 a konečně za
- c) rozhodnutí ze dne 4. 3. 2014, č. j. VS 28/073/001/2014-22/OVT/315.

[6] Řízení proti rozhodnutí pod písmenem a) je u nadepsaného soudu vedeno pod původní sp. zn. 30A 19/2014, řízení proti rozhodnutí pod písmenem b) je předmětem tohoto rozsudku a řízení proti rozhodnutí pod písmenem c) je vedeno pod sp. zn. 30A 24/2015, neboť krajský soud vyloučil jednotlivé žaloby k samostatnému projednání. Učinil tak jednak z důvodu přehlednosti jednotlivých sporů, a jednak možnosti cíleněji a přiléhavěji reagovat na konkrétní žalobní námitky mířící do jednotlivých žalobcem napadených rozhodnutí.

[7] Z dosud zaznamenaného je nepochybné, že žalobce mínil napadnout tři rozhodnutí žalované, přičemž ve všech třech případech tak učinil ve lhůtě pro včasné podání žaloby (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“). Včas byla podána žaloba proti rozhodnutí pod písmenem a). Včasnost u dalších dvou žalob krajský soud dovozuje z projevu vůle žalobce obsaženém v již zmiňovaném Prohlášení. Zbylé dvě žaloby mířily do rozhodnutí žalované, která byla **vydána ve stejný den, konkrétně 4. 3. 2014**, a kterým předcházelo rozhodnutí správního orgánu I. stupně o uložení kázeňských trestů, o nichž bylo rozhodnuto rovněž ve stejný den, tedy 25. 2. 2014. Pokud žalobce v Prohlášení uvedl, že se jeho podání týká celkem třech žalob, přičemž Prohlášení **bylo doručeno nadepsanému soudu dne 26. 3. 2014**, tak rovněž u dalších dvou žalob byla **zachována lhůta jejich včasného podání**.

[8] Zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, které je rozhodnutím výlučně procesní povahy, a které se vztahuje k rozhodnutí žalované ze dne 4. 3. 2014, č. j. VS 28/084/001/2014-22/OVT/315, je s ohledem na výše objasněné okolnosti případu bez vlivu na pravomoc krajského soudu projednat žalobu meritorně, neboť se v daném případě nejedná o překážku věci pravomocně rozhodnuté (rei iudicatae).

[9] Teprve po tomto vyjasnění je možné zaměřit pozornost na v pořadí druhou žalobu mířící proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 3. 2014 (viz bod [5]), č. j. VS 28/084/001/2014-22/OVT/315. Jednalo se o rozhodnutí žalované o stížnosti žalobce proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 25. 2. 2014.

[10] Žalobce byl v tomto případě potrestán ve spojeném řízení celkem za čtyři kázeňské přestupky, které budou specifikovány pod následně uvedenými položkami.

- 1) Kázeňské provinění žalobce, kterého se dopustil dne 28. 1. 2014 v 17:10 hodin mělo spočívat v tom, že při kontrole cely průzorem, ještě před vstupem na celu, měl žalobce pokřikovat na pprap. H. těmito slovy: „Nečum Ty cikáne“ a dalšími nevybíravými agresivními výrazy.
- 2) Dalšího kázeňského provinění se měl žalobce dopustit téhož dne v 17:50 hodin a to v souvislosti s podáním vysvětlení, které se vztahovalo k přestupku pod položkou 1). Na výzvu pprap. K., aby se žalobce vyjádřil stručně, měl tento odvětit: „Vyliž si.“
- 3) Ke spáchání třetího kázeňského přestupku mělo dojít 11. 2. 2014 v 6:50 hodin

a to během ranní sčítací prověrky stavu odsouzených a při běžné kontrole pořádku na celách. Na cele 322, kde byl ubytován žalobce, shledal pprap. V. „značné množství neuklizených spisů, nepořádek v osobní skříňce, množství neuklizených předmětů, jídla apod.“ Žalobce byl v minulosti opakovaně upozorňován kompetentními pracovníky na nutnost dodržovat předepsaný pořádek, domluvy v jeho případě zjevně nepostačovaly.

- 4) Další chování žalobce, které odpovědní pracovníci vyhodnotili jako nevhodné a v rozporu se ZVTOS, nastalo opět 11. 2. 2014 v 10:15 hodin, kdy pprap. Veverka umožnil žalobci zapsat se na řádnou ordinaci nebo k holiči. Na tuto nabídku měl žalobce reagovat zvýšeným hlasem a uvést následující: „To tu vidím poprvé kurva, já už nikam nepotřebuji, byl jsem se včera objednat k psychiatrovi.“ Asi po čtvrt hodině se žalobce dožadoval zapsání k holiči a na řádnou ordinaci zvýšeným hlasem a použil tyto formulace: „Pusťte mě se zapsat k doktoru, Vy jste mi žádnou příležitost nedal, já se tady před Vámi plazit po kolenou nebudu, já se Vás nebojím, přečtěte si, za co tu jsem, já jsem tu za hovna.“ Tomuto chování byl přítomen vychovatel V., který se žalobcem následně provedl výchovný pohovor.

[11] Shora popsáním jednáním měl žalobce porušit ust. § 28 odst. 1 ZVTOS. Kázeňský trest byl žalobci uložen správním orgánem I. stupně (speciálním pedagogem Věznice Valdice) rozhodnutím ze dne 25. 2. 2014. Trest spočíval v **umístění žalobce do uzavřeného oddělení na dobu 10 dnů s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení**. Téhož dne si podal žalobce stížnost s tím, že podstatné důvody uvede ve vlastnoručním přípisu. Žalobce tak v tomto případě skutečně učinil a s datem 25. 2. 2014 sepsal proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu stížnost. **Vedoucí oddělení výkonu trestu** Věznice Valdice rozhodnutím vydaným dne 4. 3. 2014 částečně změnil rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Korekce prvostupňového rozhodnutí spočívala **ve snížení délky uloženého trestu spočívající ve snížení trestu na osm dní**. Podanou žalobou se žalobce domáhá přezkoumání uvedeného rozhodnutí žalované podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona s. ř. s.

[12] V žalobě se žalobce logicky, stejně jako v dalších dvou případech, neboť důvody žaloby byly společné, zaměřil na zpochybnění své viny. Tvrdil, že jednání dozorců vůči jeho osobě doprovázely nevhodné, urážející a provokativní poznámky, které hraničily s porušením lidské důstojnosti. V doplnění žaloby za pomoci soudem ustanoveného zástupce označil rozhodnutí žalované za účelová, smyslem a účelem kázeňských postihů žalobce bylo docílit jeho přemístění do jiného vězeňského zařízení. Zdůraznil, že ačkoli k prvnímu vytýkanému jednání, které bylo označeno jako kázeňský přestupek, mělo dojít 25. 1. 2014, tak k uložení trestu správním orgánem I. stupně došlo teprve dne 19. 2. 2014 (rozhodnutí žalované ze dne 20. 2. 2014, č. j. VS 28/066/001/2014-22/OVT/315, viz bod [5], písm. a) – doplněno krajským soudem). Následně byl žalobci dne 25. 2. 2014 uložen další kázeňský trest (celodenní umístění do uzavřeného oddělení - rozhodnutí ze dne 4. 3. 2014, č. j. VS 28/084/001/2014-22/OVT/315, viz bod [5], písm. b) – doplněno krajským soudem) a ještě týž samý den další kázeňský trest, který se opět týkal umístění žalobce do uzavřeného oddělení (rozhodnutí ze dne 4. 3. 2014, č. j. VS 28/073/001/2014-22/OVT/315, viz bod [5], písm. c) – doplněno krajským soudem). Setrval na svém

původním odůvodnění žaloby s tím, že se jedná o rozhodnutí účelová, jejichž účelem bylo vyprovokovat žalobce s cílem přemístit jej do jiné věznice. Z výše uvedeného vyplývá, že žalobce považuje rozhodnutí žalované za nepřezkoumatelné z důvodů nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci, přičemž namítá šikanózní přístup dozorců vůči jeho osobě. S uloženým trestem z vytýkaných důvodů nesouhlasil, a proto požadoval zrušení rozhodnutí žalované a vrácení věci k dalšímu řízení.

[13] Na výzvu krajského soudu se k žalobě vyjádřila žalovaná ve velmi podrobném stanovisku s datem 18. 6. 2014, které posléze, s ohledem na ujasnění otázky počtu žalob a jednotlivých napadených rozhodnutí, doplnila ještě stanoviskem ze dne 14. 10. 2014. Zopakovala podstatný obsah žaloby a následně v doplnění vyjádření podrobně popsala všechny čtyři skutky (kázeňské přestupky žalobce), které byly důvodem pro uložení kázeňského trestu ze dne 25. 2. 2014. Rovněž ke všem čtyřem kázeňským přestupkům označila důkazy, ze kterých správní orgány při rozhodování vycházely. Stručně popsala průběh řízení o stížnosti, v důsledku čehož došlo ke snížení uloženého trestu (viz bod [11]).

[14] Pod bodem IV. doplněného vyjádření žalovaná jako obvykle odkázala na pravidla pro ukládání kázeňských trestů tak, jak jsou upravena v ust. § 47 ZVTOS a zejména v ustanoveních § 58 až § 61 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů (dále „ŘVTOS“). Obecnou definici kázeňského přestupku obsahuje ust. § 46 odst. 1 ZVTOS, přičemž přestupek žalobci kladený za vinu byl nezpochybnitelným způsobem specifikován s odkazem na ust. § 28 ZVTOS. Zdůraznila, že celé řízení bylo vedeno v souladu s příslušnými právními a vnitřními předpisy, konkrétně ZVTOS, ŘVTOS a Nařízením generálního ředitele VS ČR č. 70/2013, o kázeňském řízení u obviněných, odsouzených a chovanců. Žalovaná připomněla specifika řízení o kázeňských trestech, kdy do popředí vystupuje požadavek na flexibilitu rozhodování. Odkázala rovněž na ust. § 76 odst. 1 ZVTOS, podle kterého se na toto řízení nevztahuje zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále „správní řád“). Podle žalované bylo žalobci před uložením kázeňského trestu umožněno, aby se k věci vyjádřil, rozhodnutí odpovídá zjištěným okolnostem případu a je náležitě odůvodněno. V řízení o stížnosti žalobce proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu **byla správním orgánem II. stupně přezkoumána věc v celém rozsahu odvolání.** Stížnost nebyla shledána důvodnou, rozhodnutí žalované obsahovala nezbytné a zákonem stanovené náležitosti. Trvala proto na zamítnutí žaloby, přičemž zmínila, že řízení vztahující se právě k tomuto rozhodnutí, bylo krajským soudem v minulosti zastaveno.

II. Skutková zjištění

[15] Krajský soud byl povinen v souladu s § 75 s.ř.s. přezkoumat napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, přičemž musel vycházet ze stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. ze stavu k datu 4. 3. 2014, kdy bylo napadené rozhodnutí žalované, tedy rozhodnutí o stížnosti proti uložení kázeňského trestu, vydáno. Ze správního spisu ověřil tyto skutečnosti.

[16] Na tomto místě krajský soud opětovně připomíná, že žalobce byl potrestán celkem za čtyři kázeňské přestupky, přičemž popis jednotlivých skutků je zaznamenán v části I., v bodu [10], pod položkami 1) – 4).

[17] K přestupku pod položkou 1) je ve správním spise založen záznam o podání vysvětlení odsouzeného ze dne 28. 1. 2014, v němž žalobce uvedl, že se do něho „pánové z denní služby“ celý den trefují a ponižují ho. Domníval se, že se průhledem do cely na něho koukají odsouzení z cely č. 323, kteří žalobci stále bouchají na zeď. Když zjistil, že se díval dozorce, tak se omluvil. Na svém stanovisku setrval rovněž ve vyjádření ke kázeňskému přestupku ze dne 25. 2. 2014. Jinak řečeno, obsah záznamu o podání vysvětlení a vyjádření žalobce je zcela identické. K přestupku byl jako svědek vyslechnut pprap K., který potvrdil chování žalobce vůči osobě pprap. H. včetně vulgární gestikulace.

[18] K přestupku pod položkou 2) se žalobce odmítl jakkoli vyjádřit. Svědek pprap. Kužílek dne 24. 2. 2014 potvrdil, že žalobce použil proti pprap. Havířovi vulgární výraz.

[19] Přestupek žalobcem spáchaný dne 11. 2. 2014 a zjištěný v 6:50 hodin, který je uveden pod položkou 3) bodu [10], měl spočívat ve značném nepořádku žalobcových osobních věcí, kdy předchozí a opakované domluvy nevedly k žalobcově nápravě. K přestupku, který zjistil pprap. V., se žalobce vyjádřil tak, že po budíčku začal snídat a do doby sčítání stavu odsouzených nestihnul urovnat své listiny. Zdůraznil, že vnitřní řád věznice je pro něho nedostupný. Zcela shodný text vyjádření je zachycen jako vyjádření odsouzeného ke kázeňskému přestupku. Zjištění pprap. V. potvrdil jako svědek pprap. Š.

[20] K přestupku z téhož dne, leč zjištěného v 10:15 hodin, je v záznamu o tomto přestupku uveden též text, tedy popis skutku, který krajský soud zaznamenal pod položkou 4). Záznam o podání vysvětlení sepsaný dne 11. 2. 2014 a vyjádření žalobce ke kázeňskému přestupku ze dne 25. 2. 2014 obsahují opět zcela identické texty. Žalobce uvedl následující stanovisko: *„Celá věc je úplně jinak. Dozorce č. 25933 mně 10. 2. 2014 poučuje o tom, že k lékaři jsou k dispozici sešity. Já mu na to řekl, že já jsem se od 13. 12. 2013 k žádnému sešitu nedostal. P. V. vtipkoval, že se musím lépe dívat, přitom točil svým svazkem klíčů. Já mu řekl, ať mě nechá na pokoji, nedělá ze mě debila. A on odešel k panu P. a sešity nechal za katrem, kam jsem nemohl dostat. O což jsem ho požádal, ať mně sešit půjčí, což on neudělal, že už jsem tu možnost měl. Poté mě pan V. ironicky poučoval o slušném žádání. Šlo o účelovou provokaci. O hovnech jsem nehovořil, a holiče nikdy nežádal. 36 let se stříhám sám. Zjevně pan dozorce nedoslýchá.“* Svědek vychovatel V. potvrdil, že k incidentu mezi žalobcem a pprap. V. došlo z důvodů a způsobem popsáním.

[21] Za všechna výše popsaná jednání, která byla projednána ve společném řízení, byl žalobci rozhodnutím speciálního pedagoga věznice ze dne 25. 2. 2014 podle § 46 odst. 3 písm. f) ZVTOS uložen (souhrnný) kázeňský trest spočívající „v umístění do uzavřeného oddělení na dobu 10 dnů s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení“, neboť žalobce svým jednáním porušil ust. § 28 odst. 1 ZVTOS. V odůvodnění rozhodnutí je popis jednotlivých skutků totožný s tím, jakým způsobem byl již zaznamenán krajským soudem v tomto rozhodnutí. Správní orgán I. stupně konstatoval, že vina žalobce byla ve všech případech jednoznačně prokázána výpověďmi svědků. Při rozhodování o druhu a výši kázeňského trestu byla zohledněna zvyšující se závažnost zaviněných porušení zákona ze strany žalobce. Rovněž bylo přihlédnuto k dosavadnímu chování žalobce, který se často dostává do rozporu s normami upravujícími výkon trestu odnětí svobody. Žalobce byl v minulosti

opakovaně kázeňsky potrestán, leč mírnější kázeňská opatření neměla požadovaný výchovný vliv.

[22] Žalobce byl správním orgánem I. stupně řádně poučen o lhůtě, místu a způsobu případného podání stížnosti. Této možnosti využil, rozhodnutí napadl stížností neprodleně poté, kdy mu bylo oznámeno, tedy dne 25. 2. 2014, s tím, že důvody stížnosti uvede písemně. To učinil ve zvláštním podání ještě téhož dne. V něm zejména vyslovil přesvědčení, že dozorcí se jej snaží vyprovokovat. Jejich záznamy označil za lživé, vyloučil, že by se vůči nim choval hrubě, agresivně či neslušně.

[23] O žalobcově stížnosti rozhodl vedoucí oddělení výkonu trestu dne 4. 3. 2014. V rozhodnutí zopakoval všechny čtyři skutkové podstaty kázeňských přestupků, kterých se měl žalobce dopustit. Dále stručně shrnul jednotlivé stížní námitky. Stížnost samu o sobě důvodnou neshledal, neboť ze shromážděných důkazů vyplývá, že se žalobce kázeňských přestupků, za které mu byl uložen trest, dopustil. Pochybení shledal ve výši uloženého trestu, který není úměrný závažnosti spáchaných přestupků. Následně proto trest zmírnil a namísto 10 dnů uložil žalobci trest spočívající v umístění do uzavřeného oddělení na 8 dnů s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení.

[24] Z připojeného záznamu vyplývá, že žalobce trest nastoupil dne 26. 2. 2014 a ukončil dne 6. 3. 2014.

III. Právní úprava a stanovisko krajského soudu

[25] Ustanovení § 47 odst. 1 ZVTOS zní takto: „Kázeňský trest lze uložit, jen jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného. Před uložením kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se vyjádřil ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a důkazům o nich. Může uvádět okolnosti, které jeho vinu vyvracejí nebo zmírňují a na podporu svých tvrzení navrhnout provedení dalších důkazů sloužících k jeho obhajobě.“

Podle ust. § 52 odst. 3 ZVTOS proti stížnosti rozhodne do 5 pracovních dnů od jejího podání ředitel věznice nebo k tomu zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby. K rozhodnutí o stížnosti nelze zmocnit zaměstnance, který kázeňský trest uložil nebo který rozhodl o zabrání věci. O stížnosti proti rozhodnutí ředitele věznice rozhodne generální ředitel Vězeňské služby.

Podle § 58 odst. 4 ŘVTOS musí být před uložením kázeňského trestu odsouzenému umožněno, aby se k věci vyjádřil, a to po řádně provedeném dokazování, jak předpokládá uvedené ustanovení v odstavcích 2 a 3.

V ust. § 60 odst. 1 ŘVTOS se uvádí: „Je-li stížnost proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu podána ve stanovené lhůtě, je příslušný zaměstnanec Vězeňské služby povinen přezkoumat, zda je prokázáno, že se skutek, v němž je spatřován kázeňský přestupek, stal, zda jej spáchal odsouzený, zda tento skutek je kázeňským přestupkem, jakož i další významné okolnosti. Současně přezkoumá, zda nebyla překročena kázeňská pravomoc zaměstnance Vězeňské služby, který kázeňský trest uložil.“

[26] Rozsah přezkumu žalobou napadeného správního rozhodnutí je ve správním soudnictví dán žalobními body, jimiž žalobce konkretizuje svá tvrzení ve vztahu k namítanému porušení zákona. Jedním z průlomů do této dispoziční zásady ovládající správní soudnictví představuje povinnost soudu zrušit napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm a) s. ř. s.). **Tato povinnost připadá v úvahu jen v případech, kdy tato vada brání přezkoumání žalovaného rozhodnutí v mezích žalobních bodů** (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84). V tomto usnesení rozšířený senát judikoval, že krajský soud je oprávněn zrušit rozhodnutí správního orgánu pro vady řízení uvedené v § 76 odst. 1 s. ř. s., pokud tyto vady brání přezkoumání rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, byť je žalobce výslovně v žalobě nenamítl.

[27] Krajský soud v jím doposud projednávaných případech „kázeňských trestů ve vězeňství“ opakovaně zdůrazňoval, že si je vědom specifčnosti tohoto typu kázeňského trestání a vnímá, že pro řádný výkon vězeňství a chod samotné věznice je nezbytné, aby **odůvodněně a včas uložený trest působil výchovně, preventivně a byl vůči ostatním odsouzeným jasným signálem**, že v průběhu výkonu trestu odnětí svobody musí ve věznicích dodržovat pořádek a kázeň včetně náležitého respektu vůči dozorcům i ostatním odsouzeným. Ve svých předchozích rozsudcích proto rovněž konstatoval, že s ohledem na charakter rozhodnutí o kázeňských trestech, s přihlédnutím k netypickým okolnostem, za nichž k jejich ukládání dochází a rovněž vzhledem ke lhůtám, ve kterých jsou správní orgány povinny rozhodnout, nelze klást, co se takto vydávaných rozhodnutí, resp. jejich preciznosti týká, stejné nároky jako na rozhodnutí vydávaná ostatními správními orgány nebo soudy. Tento argument má nepochybně oporu v Nálezu Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2008, č. j. I. ÚS 1785/2008. Nález Ústavního soudu nicméně v žádném případě neznamená právo žalované rezignovat na povinnost, aby jí vydané rozhodnutí bylo srozumitelné, logicky odůvodněné a vypořádalo se s důkazy, které byly v řízení provedeny včetně povinnosti postupovat v řízení v souladu s procesními právy odsouzených tak, jak jsou jim garantována v obecně závazných právních předpisech (ZVTOS, ŘVTOS).

[28] Shodně jako v případech do této doby krajským soudem projednávaných, je potřebí připomenout, že předmětem soudního přezkumu je výlučně rozhodnutí žalované a jemu předcházející průběh řízení. Touto poznámkou dává krajský soud najevo, že nelze „dohánět“ důkazy či jiné okolnosti toho kterého konkrétního případu až ve vyjádření k žalobě. To má sloužit toliko jako reakce na žalobní námitky, přičemž může ozřejmit a rozvést pouze ty skutečnosti, které byly předmětem řízení před správními orgány až do doby vydání konečného rozhodnutí ve věci. Lze jistě velmi ocenit pečlivost, s jakou žalovaná k vypracování svého stanoviska přistoupila, nicméně jakékoli „dovysvětlování“ v následně podaném vyjádření k žalobě postrádá smysl za situace, pokud okolnosti a důkazy v něm zmiňované, nebyly součástí řádného řízení o kázeňském trestu a žalobci nebyla dána možnost se s nimi seznámit (viz rozsudek NSS ze dne 13. 10. 2004, č. j. 3 As 51/2003 – 58).

[29] Z průběhu řízení, které předcházelo vydání rozhodnutí o kázeňském trestu, vyplývá, že nebyl dodržen zákonem požadovaný postup zakotvený v ust. § 47 odst. 1 ZVTOS. Žalobci ani v jenom z projednávaných kázeňských přestupků nebyla před uložením kázeňského trestu dána možnost, aby se vyjádřil ke všem skutečnostem,

kteřé jsou mu kladený za vinu, resp. k důkazům, které správni orgán I. stupně shromáždil, a ze kterých hodlá při rozhodování o vině žalobce vycházet. Z listinných podkladů obsažených ve správni spise vyplývá, že **že žalobce nebyl seznámen s jednotlivými provedenými důkazy, a proto mu ani nemohla být dána možnost, aby se k jejich obsahu vyjádřil.**

[30] Žalobce teprve v samotné žalobě, a posléze v jejím doplnění, konkretizoval důvody svého nesouhlasu s vydaným rozhodnutím, popsal okolnosti, za kterých k jednotlivým jemu za vinu kladeným kázeňským proviněním došlo, přičemž objasnil vnitřní pohnutky svého chování. V žalobě zmínil „úmyslné ničení“ jeho osobních věci dozorců, odebrání jeho osobních předmětů (např. hrnek, tričko) apod. Bude na žalované, aby v dalším řízení respektovala ust. § 47 odst. 1 ZVTOS a žalobce před vydáním rozhodnutím ve věci samé seznámila s podklady, ze kterých bude při rozhodování vycházet, v konkrétním případě zejména s výpověďmi jednotlivých svědků, kteří potvrzovali žalobcovo chování. Současně bude nezbytné dát žalobci možnost, aby se k těmto podkladům (důkazům) mohl vyjádřit. Pro případ rozporu v důkazech bude povinností žalované, aby přesvědčivým způsobem vysvětlila, o které z důkazů své rozhodnutí opřela. Stejně tak bude povinna objasnit důvody, proč např. výpovědi žalobce neuvěřila a naopak za přesvědčivé a věrohodné považovala výpovědi dozorců, resp. svědků.

[31] K argumentaci žalované, kterou opakovaně zmiňuje ve svých vyjádřeních v tom smyslu, že se na kázeňská řízení bez dalšího nevztahuje správni řád, krajský soud vyjádřil své stanovisko např. v rozsudku ze dne 27. 1. 2015, č. j. 30A 88/2014-35, když uvedl, že *„Žalovaná se rovněž mylí, pokud tvrdí, že správni řád nelze v kázeňském řízení vůbec použít s odkazem na § 76 odst. 1 ZVTOS. Podle § 177 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správniho řádu, v platném znění, se totiž základní zásady činnosti správni orgánů, uvedené v jeho §§ 2 až 8, použijí při výkonu veřejné správy i v případech, kdy zvláštní zákon stanoví, že se správni řád nepoužije, ale sám úpravu odpovídající těmto zásadám neobsahuje. Žalovaná ke srovnání právní úpravy v předpisech týkajících se kázeňského řízení a základních zásad činnosti správni orgánů vůbec nepřistoupila (nepochybně v důsledku svého mylného východiska). Tyto zásady ale vycházejí z obecných principů právních obsažených v ústavním, mezinárodním a komunitárním právu, tedy v právních normách vyšší síly než zákon, které proto nemůže žádné zákonné ustanovení, vylučující bez dalšího působnost správniho řádu (jako v daném případě), z materiálního hlediska vyloučit.“*

[32] Nelze jinak, nežli uzavřít, že rozhodnutí žalované není z popsanych důvodů objektivně přezkoumatelné. Žalovaná bude povinna respektovat požadavek krajského soudu na řádné vedení řízení před správni orgánem, stejně tak na jako na přesvědčivé odůvodnění svého rozhodnutí, v němž se musí vypořádat se všemi důkazy, které byly v řízení provedeny (event. ještě budou), včetně charakteru a výše uloženého trestu za kázeňský přestupek.

[33] Soud tak za dané situace musel postupovat dle § 76 odst. 1 písm. a) a také písm. c) s. ř. s., rozhodnutí žalované zrušil pro vadu řízení z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí a rovněž pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správni orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, přičemž věc vrátil žalované k dalšímu

řízení. V něm bude tato vázána právním názorem vysloveným krajským soudem v části III. odůvodnění rozhodnutí (§ 78 odst. 4, 5 s. ř. s.).

[34] Speciálně v tomto případě krajský soud jako „*obiter dictum*“ vyslovuje pochybnost nad logičností postupu správních orgánů v otázce společného projednání čtyřech kázeňských přestupků v jednom řízení. Tuto skutečnost by samu o sobě krajský soud spornou nečinil, pokud by ovšem neměl možnost pohlédnout na kázeňské trestání žalobce ze širšího úhlu pohledu. Z obsahu tohoto rozhodnutí, zejména z části I. odůvodnění vyplývá, že žalobce se měl dopustit **dne 28. 1. 2014 dvou kázeňských přestupků a dne 11. 2. 2014 dokonce tří kázeňských přestupků**. Z důvodů nevysvětlených projednaly správní orgány dva přestupky ze dne 28. 1. 2014 a dva přestupky ze dne 11. 2. 2014 ve společném řízení, přičemž za všechny tyto čtyři přestupky byl žalobci v rozhodnutí o stížnosti uložen trest spočívající „v umístění do uzavřeného oddělení na dobu 8 dnů s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení.“ Žalobce se nicméně **dne 11. 2. 2014 měl dopustit dalšího kázeňského přestupku**, a to dokonce pouze hodinu poté, kdy měl spáchat poslední přestupek, který byl projednán ve výše popsáném společném řízení. K tomuto lze dále podotknout, že prvního z celé vyjmenované škály kázeňských přestupků, se žalobce dopustil dne 25. 1. 2014. Tři dny poté, tedy 28. 1. 2014, měl spáchat další dva kázeňské přestupky, přičemž o přestupku z 25. 1. 2014 bylo rozhodováno samostatně a přestupky z 28. 1. 2014 byly projednány ve společném řízení se dvěma přestupky ze dne 11. 2. 2014, přičemž třetí přestupek spáchaný rovněž dne 11. 2. 2014, byl předmětem samostatného řízení a rozhodnutí, jak již uvedeno.

[35] Správní orgán I. stupně přitom rozhodl ve věci společně projednaných čtyřech kázeňských přestupků spáchaných dne 28. 1. 2014 a 11. 2. 2014, a ve věci přestupku spáchaného dne 11. 2. 2014 (jako přestupku téhož dne spáchaného a to třetího v pořadí), dvěma samostatnými rozhodnutími, která nicméně vydal shodně dne 25. 2. 2014. Nelze dále pominout, že proti oběma těmto rozhodnutím si žalobce podal stížnosti, o kterých bylo opět rozhodováno týž samý den, tedy 4. 3. 2014. Krajský soud se nemůže s důvody pro takovéto „spojení“ přestupků ztotožnit, neboť záměr správního orgánu není nijak objasněn. Popsaný postup postrádá prostou logiku a navozuje pocit určité „libovůle“ při spojování přestupků ke společnému řízení. Z tohoto úhlu pohledu se pak dále musí jevit jako zákonitě problematické posouzení správnosti uloženého druhu trestu včetně jeho výše. Pokud by žalovaný projednal v jednom řízení přestupky z 28. 1. 2014, a v dalším spojeném řízení tři přestupky ze dne 11. 2. 2014, pak by byl takovýto postup naprosto logický a předvídatelný. Stejně tak by se správnímu orgánu jednak snáz, a jednak přesvědčivěji, následně odůvodňovala ta pasáž, která se věnuje druhu a zejména výši ukládaných trestů. Pokud byl žalobci za čtyři kázeňské přestupky uložen 8 denní trest (původně 10 denní), on týž den spáchal další přestupek, za který mu byl uložen 7 denní trest, pak musí i žalovaná vnímat, že takovýto způsob trestání je přinejmenším chaotický a ve svém důsledku odporuje výchovnému účelu ukládaného trestu. Smysl trestání permanentně „neukázněného a komplikovaného“ odsouzeného, za kterého je žalobce správními orgány považován, který se zjevně a opakovaně odmítá podrobit kázni nezbytné pro řádný chod věznice, by měl spočívat v postupné, a hlavně logické a předvídatelné gradaci ukládaných trestů. Jedině tak může tento typ trestání přispět ke stabilnějším poměrům uvnitř jednotlivých věznic, a to při akceptování judikatury Ústavního soudu (viz nález Ústavního soudu ze dne 29.

9. 2010, PL.ÚS 32/08), kdy je nutno nahlížet na kázeňské tresty spočívající v dalším omezení svobody odsouzeného jako na trest, který představuje závažný zásah do základních práv a svobod odsouzeného nad meze stanovené ZVTOS.

IV. Náklady řízení

[36] Výrok o nákladech řízení vychází z ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Úspěšný žalobce by tak měl právo na náhradu nákladů vůči žalované souvisejících s tímto soudním řízením. Z obsahu spisu vyplynulo, že žalobci fakticky žádné náklady, které by důvodně vynaložil, nevznikly. Žalovaná ve věci úspěch neměla, a proto rovněž nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ustanovenému zástupci žalobce bude přiznána odměna poté, kdy krajský soud obdrží její specifikaci.

P o u č e n í :

oto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 26. února. 2015

JUDr. Jan Rutsch, v.r.
předseda senátu